

Suunta on tärkeä

"Tärkein asia, ja psykologisesti merkittävin askel, jonka kuntoutumisessani otin, oli siirtyminen kuntouttavan työtoiminnan työpaikasta kuntouttavan työtoiminnan työpaikkaan. Sitä kautta elämään alkoi löytyä suuntaa ja motivaatiota", Arto Paasivirta, 37, toteaa parin vuoden takaisista tapahtumista.

Paasivirran yliopisto-opinnot jäivät aikaan kesken mielenterveysongelmien takia. Avun saaminen oli hidasta ja vaikeaa. Kun hoito lopulta järjestyi, Paasivirta aloitti kuntouttavan työtoiminnan kuvataidetyöpajan. *"Kuvataidetyöpaja toimi minulle te-*

rapiana. Se oli vapaata ja luovaa itsensä toteuttamista. Sitä kautta syntyi semmoinen vire ja mielentila, että olin valmis lähtemään elämässä eteenpäin."

KAIKUn kautta Paasivirralle kartoitettiin sopivia järjestösektorin työtehtäviä. Järjestelmäasiantuntijan osaamiseen soveltuva paikka löytyi Joensuunseudun Omaishoitajat ja Läheiset ry:stä, jossa oli tarvetta muun muassa kotisivujen uudistamisessa. Paasivirta aloitti työskentelyn IT- ja toimistoalan tehtävissä kolmena päivänä viikossa. *"Kun kävi ilmi, että osaan hommat ja pystyn tekemään niitä joka päivä, jäin*

pois kuvataidetyöpajalta, ja aloitin yhdistyksessä nelipäiväisen työviikon. Vuoden ajan olin kuntouttavassa työtoiminnassa. Sen jälkeen aloitin samassa yhdistyksessä järjestöavustajan palkkatuetun työn, 24 tuntia viikossa.”

Paasivirta viihtyi työssä ja työyhteisössä erinomaisesti. ”Sain käyttää osaamistani ja opin paljon uutta. Oleellisinta oli kuitenkin se, että työnteko keskitti ajatukset ihan toisella tavalla kuin työpajatyöskentely. Työpaikassa on vastuu työtehtävistä, työn tuloksista, työvälineistä ja itsestään. Se vastuunotto tuottaa onnistumisia. Se vahvistaa itsevarmuutta, omanarvontuntoa ja halua tehdä töitä. Kun se alkaa ruokkia itseään, niin se on mielestäni tekijä, joka kuntouttaa ihmisen. Ero työpajatoimintaan on suuri. Työpajalla ihminen on vastuussa vain siitä, että tulee paikalle ja osallistuu toimintaan. Sieltä ei ole suuntaan mihinkään. Suunta on tärkeä. On oltava näkymä siitä, mihin lähtee etenemään.”

Työsuhteen jälkeisiä jatkosuunnitelmia Paasivirta mietti työhönvalmentajan ja TE-toimiston työntekijän kanssa. Keskustelut vahvistivat kouluttautumisasiatuksia. Syk-

syllä Paasivirta aloitti sihteerin ammattitutkintoon johtavat opinnot. ”Olin tehnyt toimistotehtäviä viimeiset kaksi vuotta. Ajattelin, että tutkinto täydentää osaamistani ja avaa työelämässä uusia ovia.”

Ammattitutkinnon työssäoppimis- ja näyttöjen suorittamispaikaksi löytyi työhönvalmentajan tuella Pohjois-Karjalan Mielen-terveydentuki ry. ”Tein töitä täydellä työajalla. En kokenut opiskelevani. Opintoja varten toki kirjasin ylös, mitä olin tehnyt. Näyttötutkinnossahan osoitetaan se ammattitaito ja osaaminen, jota tutkintovaatimukset edellyttävät. Tutkintotilaisuudessa marraskuussa 2017 sain puoltavan lausunnon. Olin tehnyt paljon enemmän kuin tutkinnossa vaaditaan.”

Nyt, kaksi tutkintoa taskussaan, Paasivirta keskittyy työnhakuun. Muutama työhaastattelu on jo takana, ja varasuunnitelmakin mietittynä. ”Jos työnhaku ei saa tuulta purjeisiin, täydennän it-alan osaamistani suorittamalla ohjelmointipuolen opintoja. Kuviot ovat nyt kokonaisuudessaan hyvin selvät. Jokin tie löytyy aina.”

Arto otti ja sai vastuuta

Yhdistystyönantajan näkökulma

”Tärkeää prosessissa oli tieto siitä, että Arton kuntoutumisen tukena oli työhönvalmentaja. Minulla, ja meillä kaikilla työntekijöillä, oli omat työkiireemme”, Seija Ollaranta, Joensuunseudun Omaishoitajat ja Läheiset ry:n toiminnanjohtaja, toteaa.

Joensuunseudun Omaishoitajat ja Läheiset ry oli kahden vuoden ajan Arto Paasivirran työyhteisönä: ensin kuntouttavassa työtoiminnassa, sen jälkeen työsuhteessa. Paasivirran työtehtävinä olivat erilaiset järjestösihteerin ja it-tukihenkilön työt. *”Arto lähti rohkeasti mukaan hänelle täysin uusiin toimisto- ja järjestöalan tehtäviin ja kehittyi niissä valtavasti. It-puolella hänellä oli paljon vahvuuksia ja osaamista. Artosta oli moneksi. Hän kehitti raportointiin tilastointityökaluja, uudisti yhdistyksen nettisivuja ja opasti jäseniä yhdistyksen toiminnoissa.”*

Kun Paasivirta aloitti palkkatuetun työsuhteen, työtehtävät muuttuivat vastuullisemmiksi. *”Arto otti ja sai vastuuta. Hän muun muassa kokosi lupa-asioihin liittyviä ohjeistuksia, hoiti tapahtumiin ja varainkeräykseen liittyviä lupa-asioita poliisilaitoksen kanssa sekä antoi asiakkaillemme atk-neuvontaa.”*

Kaksivuotinen yhteistyö rikastutti Ollarannan mukaan koko työyhteisöä. *”Pitkä prosessi mahdollisti uuden oppimista ja kehittymistä puolin ja toisin. Oli hienoa, että Arto siirtyi kuntouttavasta työtoiminnasta palkkatukityöhön. Se oli tärkeä myös meille. Saimme osaavan, meille jo tutun, työntekijän joukkoomme. Olimme todella tyytyväisiä Arton työskentelyyn. Erityisesti meitä ilahdutti se, että hänessä vahvistui halu mennä elämässä eteenpäin.”*

Reilusti plussan puolella

Työssäoppimispaikan näkökulma

“Onkohan meillä sihteeriopiskelijalle töitä, ja vastaavatko työtehtävämme opintojen sisältöjä. Sitä alkuun mietimme. Kun paneuduimme asiaan, havaitsimme, että töitä riittää ja työtehtävät täyttävät erinomaisesti tutkintovaatimukset. Niin Arto tuli meille. Työhaastattelun kautta kuten kaikki muutkin työyhteisöimme jäsenet. On tärkeä tavata henkilö ja nähdä hänen motivaationsa”, Anni Pesonen, Pohjois-Karjalan Mielenterveydentuki ry:n toiminnanjohtaja, kertoo yhteistyön alkuaskelista.

Pohjois-Karjalan Mielenterveydentuki ry oli Arto Paasivirran sihteerin ammattitutkinnon työssäoppimis- ja näyttötutkintopaikkana vuoden ajan. Yhdistyksellä on vankka kokemus erilaisista opinto- ja harjoittelujaksoista. Alana sihteerin ammattitutkinto oli kuitenkin yhdistykselle ensimmäinen laatuaan.

Paasivirran työtehtävät koostuivat järjestö- ja viestintäsihteerin tehtävistä. Yhdistyksen

toimistosihteerin toimi Paasivirran työpaikkaohjaajana ja Pesonen työntajaedustajana. *“Alkuun työssäoppiminen vaati tietysti ohjausta, mutta Artolla oli paljon osaamista ja ammattitaitoa, jotka jo pian hyödyttivät koko työyhteisöä. Koska harjoittelujakso oli pitkä, Arto ei ollut niinkään opiskelijan roolissa vaan pikemminkin työntekijän asemassa. Opintoasioissa meidän tehtäväksi jäivät ainoastaan prosessiin kuuluvat arvioinnit ja muutamat kontaktit koulutuksen järjestäjään. Kaiken muun Arto hoiti itsenäisesti.”*

Työssäoppimispaikan näkökulmasta kokemus oli Pesosen mielestä kaikin puolin positiivinen. *“Arton kehittymistä työtehtävissä ja työyhteisötaitoissa oli ilo seurata. Tämä ehdottomasti antoi enemmän kuin otti, reilusti plussan puolella oltiin. Arton lähdettyä olimme jo vähän hätää kärsimässä, että kuka nämä tehtävät nyt hoitaa.”*

Teksti Matleena Pekkanen, kuva Ninka Reittu